

Lezen uit Palmen op de Noordpool

Bladzijde 98 en 99 uit het boek

Verdwijnende eilanden

Had je nog plannen om op vakantie te gaan naar Kiribati? Misschien een beetje ver, maar wel mooi hoor. Witte stranden, blauwe zee en palmbomen. Dat werk. Kiribati ligt in de Grote Oceaan ten oosten van Australië. Het bestaat alleen uit zee en tropische eilanden. Heel kleine eilanden. Zo klein dat ze zich op de wereldkaart makkelijk verschuilen achter de puntjes op de i's van Kiribati.

Maar goed. Als je nog die kant op wilt, zou ik niet te lang wachten. Door de stijging van het water worden de eilanden steeds kleiner. Dat stijgen gaat niet heel hard, hooguit een paar millimeter per jaar. Maar bij elke storm vreet de zee weer een stukje op van het tropisch paradijs. En zware stormen zijn er steeds meer, door de opwarming van de aarde. De president van Kiribati heeft voor zijn burgers alvast wat land gekocht bij de buren op de Fiji-eilanden. Daar hebben ze tenminste bergen. Dat kun je van Kiribati niet zeggen. Die eilanden zijn maar een paar meter hoog. En dus zijn de bewoners bang dat ze binnenkort onder water verdwijnen.

Volgens de voorspellingen gaat dat nog deze eeuw gebeuren. De bewoners bedenken van alles om dat te voorkomen. De eilanden ophogen, een dijk eromheen, drijvende eilanden aanleggen... Maar het is allemaal te duur of te onmogelijk. Nu al hebben de bewoners veel last van het zeewater. De kust brokkelt af. Het zoute water verpest de oogsten. Sommige eilanders verhuizen naar Nieuw-Zeeland of Australië. Ze worden de

Lezen uit Palmen op de Noordpool

eerste klimaatvluchtelingen genoemd, maar dat is een beetje overdreven. De meesten zijn gewoon op zoek naar een beter leven. Toch kun je erop wachten dat de inwoners van deze eilanden op de vlucht moeten voor het water. Dat geldt trouwens ook voor andere tropische eilanden, zoals Nauru, Tuvalu en de Malediven.

Maar 8000 kilometer naar het noorden zijn ze er misschien nog wel slechter aan toe. Daar staan de huizen van Shishmaref echt op het randje van de afgrond. Nog één storm en de zee neemt ze mee. Shishmaref is een dorp met nog geen 600 inwoners. Het ligt op een langwerpige eiland in Alaska. Hier geen bikini's, teenslippers en hangmatten. De Inuit dragen mutsen, laarzen en warme jassen. Ze vangen vis en jagen op zeehonden en rendieren. Maar dat wordt steeds moeilijker. Door hogere temperaturen is er minder ijs en is het ijs minder betrouwbaar. Als ze niet uitkijken zakken jagers er met hun sneeuwscooter doorheen of vallen ze in een wak.

De meeste huizen in Shishmaref staan dicht bij de zee. Dat was vroeger wel anders. Toen lag er een breed strand tussen en was de grond het hele jaar door bevroren. Daar konden de golven niet tegenop. In de herfst lag er ijs voor de kust, die beschermde tegen stormen. Maar nu hebben de golven en de wind vrij spel. De kust van Shishmaref brokkelt steeds verder af. Bewoners verlaten hun huizen en beginnen opnieuw, een stukje verder landinwaarts. De lege huizen balanceren op het randje. Sommige staan nog recht, maar de grond eronder is weggeslagen. Andere zijn al gekanteld en wachten op het laatste zetje van de zee.

Een paar jaar geleden stemden de inwoners van Shishmaref voor verhuizing naar een veiliger plek, 80 kilometer verderop. Dat is geen gemakkelijke beslissing. Vooral de oudere inwoners zouden liever blijven. Voorlopig krijgen zij hun zin, want alle inwoners verhuizen is veel te duur.

98

99

